

БУРЯДАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрүүдэй Советэй орган

Ирээдүйн 1921 оной
Августын 21-нээ гарана

№ 199 (14310)

1976 оной августын 25, среда

Сэн 2 мүнган.

БурАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй
УКАЗ

**НҮХЭР А. И. ОГЛЫЕ БУРЯДАЙ АССР ЭЙ
ВЕРХОВНО СОВЕДАЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ
ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ**

Түмэр замай транспортда удаан саг соо эдэбхитэйгээр ажалланын түүдөө, түрөөр 50 наһатай болоһонтойн дашарамдуулан, Зүүн Сибирийн түмэр замай Горхойн локомотивна деловой машинист инструктор нүхэр **Оглы Анатолий Ибрагимовиче** Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлээлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшын орлошо **Г. ГАЛУШЕВСКИЙ.**

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь **И. ЧЕРНЯКОВ.**

Улаан-Удэ, Советүүдэй байшан.
1976 оной августын 24.

Бүхүрэй аймагай Калининнай нэрэмжэтэ колхозой механизаторнуудай үүсхэл дэмжэл!

КОРМОННИ — ЮБЭ МЯНГАН ЦЕНТНЕР

Кубанин таряашадай КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев баһанан баһэгтэй, мүн хэһээ амхитэйгээр хуряа гурэндэ тусэбһөө гадуур ташаахаар дэсхэлүүдэн социализм уялга абай. Бүхүрэй аймагай Калининнай нэрэмжэтэ колхозой мянган центнер болон механизаторгай гаргаһан үүсхэлтэй тусал байхадаа, би үнэн мөһөө найшаан дэмжээд, өмнөө арга боломжонуудыг үзүүлжэ, тон наринаража үзөөб.

Тухадэ ургаса хуряалгала хуряагад үнэгэжэ, таряа суглуулха ба наһа дээр хахлаха. Холочоо хэһээлүүгээр суглуулха шартайгаар сээрлэхэдэ хүдэлмэри саг болон хүдэлмэри хэрэг мөһөө бүхэй бүтээсэ хүдэлмэри дүлдэ байха.

Машини мэдэхээр, наһа манай эндэ сагай улаан таряашагай гэжэ гү, хуряа бороотой, үгшье эртэ хүйтаржа сагнаа да саһанье оромо магад байдаг. Тиммээ манай механикаторнууд хуряалгала шадаал болон болзорто үнэгэжэ оролдог байна.

Абадхи табан жэлдэ хандалан тусэбөө, сүм үлдхэн тула ажахын аһаг тарилгала амхитэй үнэгэжэ, ургаса манай харууһанан бүрүһэн сээрлэхэн юм. Бүхы айналай жиншэд хэдлэнэй аһаар, эхинд гандуу байн наһы, байгша ондо ташааһан ургаса нэһэйһиһөө муу бэш.

Мэжэ оролдомо ургуул таряага гээлтэ хоролгоо хуряажа абахын тууряалгада хабалдуула бүхы машина, техник, илангала комбайн болон тоог дээрхи түхээрлэгүүдэ болзорто шаһабарилжа болгомо хэмди.

ТАРЯА ТУШААЖА АБАЛГАДА — ЭХЭ АНХАРАЛ

Энэ жэл таряа тушаала дунктнуудаа харюууштайгаар бэлдээд. Зүүн жэлэ миллион центнер таряан манай гаряа тусалгэхэдэ хатагдаха гүдэ тушаала дахын х юм. Өмнөд предпритэй таряа тушаала хэбэрлэнктэй, мүнөө Мухар-Шэбэртэ, Юбэ Суулгада юм.

Тухадэ жэлэй сэх ургаса абадхад аһала тушаала болди. Юундэб гэжэ орооно түрэн буулгада ман томо машина эбнэтэй байгаа. Гэхэтэй энэ нимэ оньһото машина үсөөн байгаа. Харин жэл таряатай автомата хэлбэлгээг аһааһан гата түхээрлэгтэ шаһабарилжа, амжалта бэлэн хэмди. Төрөнэй хажуу-

ТУРУУШЫН ГЕКТАРНУУД

Энэ жэлэй ургаса хуряалгын үедэ колхозомнай 8890 гектар таряалангай талмай дээрэ 39 комбайн хүдэлжэ юм. Хамаг таряалангайнга 70 процентын амырлан хуряаха байнади. Юнэ мянган центнер орооно сохихын тулада би 900—1.000 гектар таряа хуряаха болоноб. Комбайнуудаа бүлэг болгон хүдэлгэхөөр хараалнади. Бидэ нимэ арга хэрэгжэжэ эхилхээр хэдэн жэл болон хойбди. Ушар нимэһээ, нэгдэхээр, комбайнуудай бүлэг болгодон хүдэлгэхэдэ, ажалтай бүтээсэ дэсхэлдэг, орооно зөөдэг автомашинауд хаагдай ашаглагдахаа гадна, таряан гээлтэ холотодо эхээр ородоггүй байна. Хоёрдохор, суг ажалладаа нүхэдэйнгөө хэһэн ажалы наринаар хинан шаһажа, дутагдаһынь дары усадхада хайн. Гурбада хуряа, дүршэлтэй комбайнуудай хажууда туһалагшаар ажаллажа байһан залуушуул шэнэ мэргэждээ түргэн хурадаг гэһээ.

Механизаторнуудай дуталданиис хараада абажа, өөрингөө хоёр хүбүүдые таряа хуряалгада хабалдуулаха байнаб. Сэрэ хүн хадаа өөрингөө хүбүүдтэ, бусдые залуушуудта заабарилжан-хүмүүжүүлгэһэ болохо ёһотой гэжэ мэдэнэб. Бата хүбүүмни Ноххойн дунда хургуулине дүргээр сэрэгэй албанда мордон юм. Мүнөө албаа дүргээд байхадаа, түрэл колхозодо туһалха хүсэлтэй. Бата хүбүүдтэ туһалагшаар абажа, механизаторай, комбайнерай ороо бэрхэ дүй дүршэлдэ хуряаха наһаатайб. Баян гэжэ нэрэтэй бага хүбүүмни шофёр мэрэгжэлтэй. Видэнай сохихон таряе оньһоно руулагданан тог дээрэ зөөх ажалтай байна. Ингээд байхадаа гэр бүлөөрөө гэр хуряа хуряалгада хабалдана гэһээбди.

ШЭНИИСЭЭ ХАДАНАБДИ

Ажахы соогоо эгэн түрүүлэн хоёрдохон отделинни тракторна бригадинхид (бригадир И. Т. Бураков) шэнэ ургасын таряа хадажа хэбэрлээд.

Тус бригадын механикаторнууд нёдонд хайн ургаса абажа, амхит соогоо мурсыондэ эрхимлэн юм. Энэ жэлдэ тэдээр түрүү нэрэб алдахгүйгээр үнэгэжэ хойжой. Орооно ургамалуудые тарихан газарай гектар бүриһөө дунда эрээр 18 центнер таряа хуряахад гэжэ уялга абаа юм.

Түрүүшын хэдэн үдэр соо энде 400 гектар гөрөх, ешмэн саһабдаа. Мүн түрүүшын 100 гектар шэниисэ баал болгонд унагаад ба. Даб дээрэ 5 комбайн хүдэлжэ.

Байгша ондо бүхы колхозооро гектар бүриһөө 17 центнер дээрэ доошо бэшэ (түсэбнай 16 центнер) таряа хуряажа, гурэндэ тусэбһөө гадуур горитой орооно худалдаха зорилготойбди.

И. СТЕПАНОВ
Хаягтын аймагай «Родина» колхозой парткомой секретарь.

ТҮГЭС БЭЛЭН

Байгша онтой таряа хуряалгы гээлтэ хоролготойгөөр, эрхим шартайгаар үнэгэжэһэн тула, бүхы техникээ хайнаар шаһахан тон шуухала гэжэ Хурбын совхозой механикаторнууд хайн мэдэнэ.

Ушар нимэһээ коммунист ажалтай ударник Д. Доржиев, Б. Зандарев, механик С. Будевэ гэгшэд комбайнууда наринаар шаһажа, бэлэн болгоо.

Ц.Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.
Хори.

ТҮСЭБӨӨ ХОЛО ҮЛҮҮЛХЭЭР

Абадхи табан жэлэй түшүүшын жэлэй түсэб, уялгаһа урагштай дүргэһэн таряа соогоо мурсыөөн Чисаанын совхозой айналы Худанай совхозой Инокентьевскийн хааншад залуунаар дэмжээд, түсэб шадлаа элсүүлэн ажаллалан юм.

Түрүүшын 4 харынга тус коллектив холи түшүүшын дүргэһэн байна. Эхлээд жэлэй эхилдэ түшүүшын хааншад 189 центнер һу хагаа гэрэ, али энэ совхоздо түшүүшын бүхы хүнэй хахан болоно. Нимэ амжалта гурданайга түшүүшын түсэб сохотой дирекцион үүсхэл болон рабочкомой дүршэлэн Улаан тушта хуряалга.

Шэнэ табан жэлэй түрүүшын түсэб, Ино-

кентьевскийн фермын хааншад туйлаһан амжалтаа удам батадхын тула мурсыөөнэйнгөө эршэ һуларуулаагүй. Ингээд квартал бүхэндэ амжалта туйлажа, хад жэлэй туршда 2995 центнер һу хагаа, түсэбөө 107-процент дүргээ. Тухадэ түсэбтэ 2505 центнер һу худалдажа, түсэбөө 395 центнерээр үлүүлэн байна.

Мүнөө эдэ хааншад жэлэй эхилдэ хойшо бүхыдөө 3595 центнер һу хагаа гэжэ гү, али үнээр бүриһөө 1205 килограмм һу абаад байна. Энэнь совхоз соо туйлагдаһан эгээл эрхим дүн болоно. Эхэ хүнэй түлөө дэлгэрһэн мурсыондэ «Хүндэлээлэй Тэмдэг» орденээр шагнагдаһан дүршэлтэй хааншан Валентина Леонтьевна Рекунова түрүүлжэ ябана. Ямаршые хүшэр ажаһаа тунхарина хагүй энэ нүхэр үнэгэжэ түсэб 7 харын туршда үнээр бүриһөө дунда эрээр 1790 килограмм гөһолинг һу хагаа. 7 харын дүнгөөр хааншад Надежда Григорьевна Рекунова, Нина Тимофеевна Кривошеина гэгшэд мүн эрхим амжалта туйлажа, хааншаддай дунда шалгарна. Эгээр үнээр бүриһөө 1649—1641 килограмм һу хагаа, түсэбтэ 298—311 центнер һу ташаанхай.

Инокентьевскийн фермын хааншаддай амжалта гансал дээрэ дурсагдаһа нүхэдэй оруулһан хубитаһаа бэшэ, мүн бусад малшаддай оролдогтор туйлагдаа. Энэ коллективтэ ажалла бэрхэ хааншад олон юм. Жэшээнь, һая согсологдон дүнгүүдээр ажахын найман хааншад 1400 килограммһаа дээршэ һу үнээр бүриһөө хааншад байна. Нюль нарада Инокентьевскийн фермэ 620 центнер һу хагаа, харынга түсэб 103,3 процент дүргээ.

Мүнөө Инокентьевскийн фермын коллектив эхэ хүнэй түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна. Фермын мал адуулагшаг ажаллаа зүбөөр эмхидхэжэ, үнэгэжэһэн һу хааншад дээршэүлхэ, шаһарын һайжаруула хүсэлтэй аһан шадлаараа оролдоно. Эндэ мүнөө хэдэжэ байгаа бүхы хүдэлмэрин шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ абаһан социализм уялгаһуудаа амжалтатайгаар дүргэжэ гэһэн гол зорилготой.

Р. ДОНДУКОВ
Хажэнгэ.

„ЛУНА-24“ СТАНЦИН ЗАМБУУЛИН СООГУУР ДАБШАЛГА ДҮҮРЭБЭ

Совет эрдэм, техникэ барые шэнжэлгын хэрэгтэ шэнэ амжалта туйлаа, «Луна-24» гэжэ автомат станцин нидэлгын программа бүрн дүргээд.

«Луна-24» гэжэ автомат станцин бусалгын аппарат 1976 оной августын 22-то Советскэ Союзай газар дээрхи хараалагдаһан райондо бууба. 2 метр шаху гүнгээһөө абаһан харын шоройн дээрхэнүд газарта асаргада.

Замбуулиндахы энэ туршалга хэдэн шатаар бөлүүлгэдэ.

«Луна-24» станци 1976 оной августын 9-дэ бара тээшэ шоглуулгэдэн нидхүүлгэдээд, барые тойрон нидхэхэ гүхэрэйн замда оруулагданан юм. Улаа гэһэн бара дээрхи хараалагдаһан райондо буулгадхын тула замбуулин соогуур түхээрлэн нидхэхэ замда оруулагданан бангаа.

«Луна-24» гэжэ автомат станци августын 18-да Москвагай сагаар 9 час 36 минутын үеэр Харын норуу дээрхи Долоһоото далайн зүүн-урда райондо дорбоогүй зөөлнөөр буугаа.

Тондэ булһанай һүүлээр Газар дээрһээ үгтэһэн командар үрмидэлгын түхээрлэгэ хүдэлжэ, хоёр метр шаху гүнгээһөө Харын шоройн мэлтан гаргаа нааб да. Харын шоройн дээрхэнүүд бусалгын аппаратай контейнер дотор хэдэжэ, хин орохгүйгөөр таглагдаһан байха юм.

Бара дээрэ хүдэлжэ байха үедэнь станцин буһан

„САЛЮТ-5“ ТУРШАЛГАНУУДЫЕ ХЭЖЭ ҮРГЭЛЖЭЛХӨӨР

НИДЭЛГЭ ЗАДАН ХҮ ТӨЛХӨ ЦЕНТР, августын 23. (ТАСС). «Салют-5» гэжэ науна станцие колодон даһагша Борис Вольной, Виталин Жолобовой замбуулиндахы нидэлгын долоон неделын дүүрэнгэжэ байна. Космонавтууд амарал-

тыгшаа үдэрэй һүүлээр улаан элшэнүүдые шэнжэлжэ телескоп-спектрометр туһаламжаар хэдэ хэдэн науна шэнжэлгэнүүдые хэб. Дэлхэйн норуу тушаа элдэб үндэрүүдтэхи агаарай үзгэдэлүүдые тодорхойлохо зорилгоор Газарай атмосферын унга хэлбэринь шэнжэлхын тула урда тээнь эхилдэһэн туршалгануудые үргэлжэлүүлэе. Дэлхэйн бүмбэрээсэй хуурай дайда дээрхи дэлхэйн океанууд дээрхи улаан үнгэтэй спектрэй үргэн ехэ зайда шэнжэлгэнүүд хэдэһэн байна. Төршэлэн Наранһаа сасар-

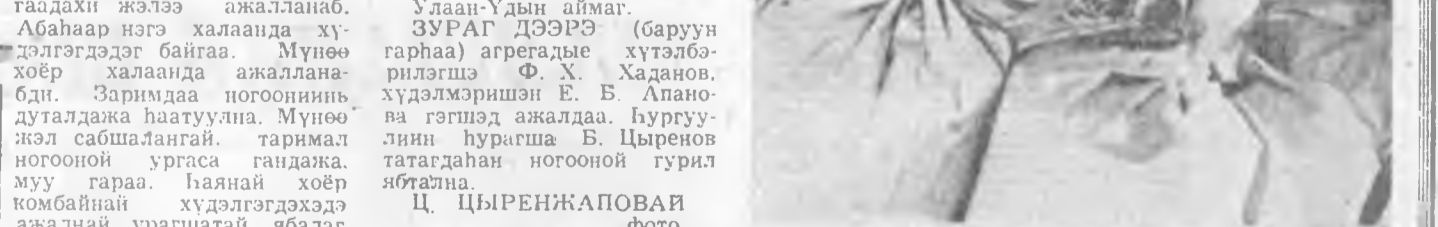
ФОТОПЕРАЖ

Совхозой түб — Оронго тосхонһоо сэхэ зүүлжээ, Нархан-Толгойн таряалан тээшэ зурһан харгыгаар хэршэгдэһэн ногоо аһаһан автомашина, тэргэтэй тракторнууд хубарилдан ябахан холоһоо элээр харагдана. Эдэманай Оронгодо тодогдон ногооной гурил гаргада АВМ-0,4 түхэлэй агрегата таряанай холос «Вихрь» түхэлэй комбайнаар саһажа хэршээд асарна гэһээ.

наша намаа, халахай, үрмэдэһэ саһажа гурил болгошо хэмди. Мүнөө хараалан даабарна дүргэхэмнай бэрхэтэй болоод байна. — гэжэ Елизавета Будажаповна Апанова мэдүүлэб.

— Ногооной гурил илангала нарай тугал, хурьгада эдоулахэдэ шэмэтэй даа. Убэл, хабартаа малһад, конишод энэ бэлдэһэн гурилшэмнай хубаажа абадаг. — гэжэ Франц Хаданов хэлэнэ.

В. ДОРЖИЕВ
Улаан-Удын аймаг.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ (баруун гарһаа) агрегатые хүтэлбэрлэгшэ Ф. Х. Хаданов, хүдэлмэришэн Е. Б. Апанова гэгшэд ажаллада, хургуулин хурагша Б. Цыренов татагдаһан ногооной гурил ябтална.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

